

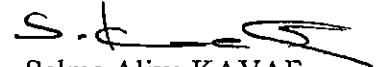

Selma Aliye KAVAF
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Manisa Milletvekili

1 Ekim 2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çocukların Dijital Ortamlarda ve Sosyal Medyada Korunmasına Dair Kanun Teklifim ve gerekçesi ekte Başkanlığınıza sunulmuştur. Gereğini arz ederim. Saygılarımla.

Selma Aliye KAVAF

Deva Partisi Genel Başkan Yardımcısı

Manisa Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor , Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Dijital Mecralar
Tarih: 2-10-2024	Esas No:2/2466

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
0 1 Ekim 2024
Numara:

T B M M GENEL FURAK
0 1 Ekim 2024
No: 1503465

Selma Aliye KAVAF
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Manisa Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Dijital teknolojilerin ve sosyal medya platformlarının hızla gelişip yaygınlaştığı günümüzde, çocukların çevrimiçi ortamlarda karşılaştığı riskler de artmakta ve çeşitlenmektedir. Siber zorbalık, uygunsuz içeriklere maruz kalma, kişisel verilerin kötüye kullanımı, teknoloji bağımlılığı, yabancılarla tehlikeli iletişim gibi sorunlar, çocukların fiziksel, duygusal ve sosyal gelişimini tehdit etmektedir.

UNICEF'in 2021 yılı raporuna göre, dünya genelinde 3-17 yaş arası çocukların %33'ü internet kullanıcısıdır ve bu oran hızla artmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2022 verilerine göre ise, ülkemizde 6-15 yaş arası çocukların internet kullanım oranı %82,7'ye ulaşmıştır. Bu yaygın kullanım, beraberinde ciddi riskleri de getirmektedir.

Avrupa Konseyi'nin 2018 tarihli "Dijital Çağda Çocuk Hakları" tavsiye kararı, üye devletleri çocukların dijital ortamlarda korunması için kapsamlı yasal düzenlemeler yapmaya çağırmaktadır. Benzer şekilde, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi'nin 2021 tarihli 25 No'lu Genel Yorumu, dijital ortamda çocuk haklarının korunması için devletlere ve özel sektöre sorumluluklar yüklemektedir.

Bu kanun teklifi, uluslararası standartlar ve iyi uygulama örnekleri dikkate alınarak, çocukların dijital ortamlarda ve sosyal medyada güvenliğini sağlamak, kişisel verilerini korumak ve bilinçli teknoloji kullanımını teşvik etmek amacıyla hazırlanmıştır. Teklifte, dijital platformların ve sosyal medya şirketlerinin çocuk güvenliği konusundaki sorumlulukları artırılmakta, kamu kurumlarına yeni görevler verilmekte ve çocukların dijital okuryazarlık becerilerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bu düzenlemenin hayata geçirilmesiyle birlikte, çocukların dijital ortamlarda daha güvende olmaları, kişisel verilerinin etkin bir şekilde korunması, ailelerin ve eğitimcilerin bu konuda daha bilinçli hale gelmesi ve nihayetinde toplumun dijital dönüşüme daha hazır olması beklenmektedir.

Selma Aliye KAVAF
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Manisa Milletvekili

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 - Kanunun amacını açıkça belirlemektedir.

MADDE 2 - Kanunun kapsamını net bir şekilde çizmektedir.

MADDE 3 - Kanunda geçen temel kavramları tanımlayarak uygulama birliğini sağlamaktadır.

MADDE 4 - Kanunun uygulanmasında gözetilecek temel ilkeleri belirleyerek, yorumlanmasına rehberlik etmektedir.

MADDE 5 - Dijital platformların ve sosyal medya şirketlerinin çocuk güvenliği konusundaki yükümlülüklerini detaylı olarak düzenlemektedir.

MADDE 6 - Şirketlerin çocuk hakları ve güvenliği konusunda kurumsal yapılanmasını zorunlu kılmaktadır.

MADDE 7 - Şirketlerin çocuk güvenliği konusundaki faaliyetlerini raporlama yükümlülüğünü getirmektedir.

MADDE 8 - Çocukların kişisel verilerinin korunması için özel hükümler getirmektedir.

MADDE 9 - Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun çocukların kişisel verilerinin korunmasına ilişkin görev ve yetkilerini belirlemektedir.

MADDE 10 - Milli Eğitim Bakanlığı'nın dijital okuryazarlık ve güvenlik konusundaki sorumluluklarını düzenlemektedir.

MADDE 11 - Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın ebeveynleri ve toplumu bilinçlendirme görevlerini belirlemektedir.

MADDE 12 - Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'nun çocukların güvenli internet ve sosyal medya kullanımı konusundaki görevlerini düzenlemektedir.

MADDE 13 - Kanunun uygulanmasının denetimini düzenlemektedir.

MADDE 14 - Kanuna aykırı davranışlara uygulanacak yaptırımları belirlemektedir.

MADDE 15 - Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelik çıkarılmasını öngörmektedir.

MADDE 16- Yürürlük maddesidir.

MADDE 17- Yürütme maddesidir.

Selma Aliye KAVAF
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Manisa Milletvekili

ÇOCUKLARIN DİJİTAL ORTAMLARDA VE SOSYAL MEDYADA KORUNMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Tanımlar ve Temel İlkeler

MADDE 1 - Bu Kanunun amacı, çocukların dijital ortamlarda ve sosyal medyada karşılaşılabilecekleri riskleri en aza indirmek, kişisel verilerini korumak, sağlıklı teknoloji kullanım alışkanlıkları geliştirmelerini sağlamak ve dijital okuryazarlıklarını artırmaktır.

MADDE 2 - Bu Kanun, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde faaliyet gösteren veya Türkiye'deki kullanıcılara hizmet sunan tüm dijital platform ve sosyal medya şirketlerini, internet servis sağlayıcılarını, çocukları, ebeveynleri ve ilgili kamu kurumlarını kapsar.

MADDE 3 - Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Çocuk: 18 yaşını doldurmamış kişiyi,
- b) Dijital platform: İnternet üzerinden içerik veya hizmet sunan gerçek veya tüzel kişiyi,
- c) Sosyal medya platformu: Kullanıcıların içerik paylaşmasına ve etkileşimde bulunmasına olanak tanıyan çevrimiçi platformları,
- d) İnternet servis sağlayıcı: İnternet erişim hizmeti sunan işletmeciyi,
- e) Siber zorbalık: Dijital ortamlarda kasıtlı ve tekrarlanan zarar verici davranışları,
- f) Dijital okuryazarlık: Dijital teknolojileri etkin ve güvenli kullanabilme becerisini,
- g) Veri sorumlusu: Kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen gerçek veya tüzel kişiyi,
- h) Kurul: Kişisel Verileri Koruma Kurulu,
- i) Üst Kurul: Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, ifade eder.

Selma Aliye KAVAF
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Manisa Milletvekili

MADDE 4 - (1) Bu Kanunun uygulanmasında aşağıdaki temel ilkeler gözetilir:

- a) Çocuğun üstün yararı,
- b) Gelişim düzeyine uygun koruma,
- c) İfade özgürlüğü ve bilgiye erişim hakkı,
- d) Mahremiyet ve kişisel verilerin korunması,
- e) Ayrımcılık yasağı,
- f) Katılım hakkı.

İKİNCİ BÖLÜM

Dijital Platformların ve Sosyal Medya Şirketlerinin Yükümlülükleri

MADDE 5 - (1) Dijital platformlar ve sosyal medya şirketleri:

- a) Çocuklara yönelik içeriklerde yaş doğrulama sistemleri kullanmak,
- b) 13 yaşından küçük çocukların hesap açmasını engelleyecek tedbirleri almak,
- c) Yapay zeka destekli içerik moderasyon sistemleri kullanarak zararlı içerikleri tespit etmek ve kaldırmak,
- d) Çocuk kullanıcılar için varsayılan gizlilik ayarlarını en yüksek seviyede tutmak,
- e) Çocukların konum paylaşımı özelliğini varsayılan olarak kapalı tutmak,
- f) Siber zorbalık vakalarını tespit etmek ve önlemek için gerekli teknolojik altyapıyı kurmak,
- g) Çocukların günlük kullanım sürelerini sınırlandıran ve ebeveynlerin bu süreleri kontrol etmesine olanak tanıyan araçlar sunmak,
- h) Çocukların aşırı kullanımını önlemek için düzenli molalar ve uyarılar içeren sistemler geliştirmek,

Selma Aliye KAVAF
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Manisa Milletvekili

- i) Çocuklara yönelik reklam ve pazarlama faaliyetlerini sınırlandırmak ve yaş gruplarına uygun hale getirmek,
- j) Çocukların dijital okuryazarlığını artıracak eğitici içerikler sunmak,
- k) Ebeveynler için çocuk güvenliği kontrol araçları ve rehberler sağlamak, ile yükümlüdür.

MADDE 6 -Dijital platformlar ve sosyal medya şirketleri, bu Kanun kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmek üzere bir çocuk hakları ve güvenliği birimi kurmakla yükümlüdür. Bu birim, platformun çocuk güvenliği politikalarını geliştirmek, uygulamak ve düzenli olarak raporlamakla sorumludur.

MADDE 7 - Dijital platformlar ve sosyal medya şirketleri, her yıl çocuk güvenliği raporunu hazırlayarak Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumuna sunmakla yükümlüdür. Bu rapor, alınan önlemleri, karşılaşılan zorlukları ve gelecek planlarını içerir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kişisel Verilerin Korunması ve Veri Sorumluluğu

MADDE 8 - Çocukların kişisel verilerinin işlenmesi için ebeveyn veya yasal vasi onayı zorunludur. Çocuklara ait kişisel verilerin pazarlama amacıyla kullanılması, satılması veya üçüncü taraflarla paylaşılması yasaktır. Veri sorumluları, çocuklara ait kişisel verilerin işlenmesinde özel koruma tedbirleri almakla yükümlüdür. Çocukların kişisel verilerinin işlenmesine ilişkin aydınlatma metinleri, çocukların anlayabileceği sadelikte hazırlanır.

MADDE 9 - Kurul, çocukların kişisel verilerinin korunmasına ilişkin özel düzenlemeler yapar ve denetimler gerçekleştirir. Kurul, çocukların kişisel verilerinin korunması konusunda kamuoyunu bilinçlendirme çalışmaları yapar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Eğitim ve Bilinçlendirme

MADDE 10 - (1) Milli Eğitim Bakanlığı:

- a) Okul öncesi eğitimden başlayarak tüm eğitim kademelerinde dijital okuryazarlık, güvenli internet ve sosyal medya kullanımı derslerini müfredata eklemek,
- b) Öğretmenlere dijital güvenlik ve çocuk hakları konularında düzenli eğitimler vermek,
- c) Okullarda siber zorbalıkla mücadele programları uygulamak, ile yükümlüdür.

Selma Aliye KAVAF
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı
Manisa Milletvekili

MADDE 11 - (1) Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı:

- a) Ebeveynlere yönelik çocukların güvenli teknoloji ve sosyal medya kullanımı konusunda eğitim programları düzenlemek,
- b) Çocuk hakları ve dijital güvenlik konularında toplumu bilinçlendirme kampanyaları yürütmek,
- c) Dijital bağımlılıkla mücadele merkezleri kurmak ve işletmek, ile yükümlüdür.

MADDE 12 - (1) Üst Kurul:

- a) Çocukların güvenli sosyal medya kullanımına yönelik kamu spotları hazırlatmak ve yayınlatmak,
- b) Medya hizmet sağlayıcılarının çocuklara yönelik içeriklerini denetlemek,
- c) Çocuk dostu içerik üretimini teşvik etmek, ile yükümlüdür.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Denetim ve Yaptırımlar

MADDE 13 - Bu Kanun hükümlerine uygunluğun denetimi, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu tarafından yapılır. Kurum, gerektiğinde diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla işbirliği yapabilir.

MADDE 14 - (1) Bu Kanun hükümlerine aykırı davranan dijital platformlara ve sosyal medya şirketlerine, aykırılığın niteliğine göre 1.000.000 TL'den 50.000.000 TL'ye kadar idari para cezası uygulanır. Aykırılığın giderilmemesi halinde, ceza iki katına çıkarılır ve ilgili içeriğin veya platformun erişime engellenmesine karar verilebilir. Siber zorbalık vakalarının bildirilmemesi durumunda, ilgili platforma 5.000.000 TL'den 100.000.000 TL'ye kadar idari para cezası uygulanır. Bu maddede belirtilen idari para cezaları, her takvim yılı başından geçerli olmak üzere o yıl için 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında artırılarak uygulanır.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

MADDE 15 - Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Cumhurbaşkanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 16- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 17- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.